

СЕКЦІЯ 5. ЗБАЛАНСОВАНИЙ РОЗВИТОК ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ: СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВИЙ, ЕКОЛОГІЧНИЙ ТА ІНШІ АСПЕКТИ

Ватрушкіна О.О.

Пасова Н.С.

студенти

Міняйло В.П.

к.е.н., доцент

Київський національний торговельно-економічний університет

ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПРОБЛЕМИ АУДИТОРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Стан аудиторської діяльності в Україні не повною мірою відповідає вимогам сьогодення. Євроінтеграційні процеси, які відбуваються в Україні, потребують вдосконалення законодавства з аудиту, визначення шляхів покращення національної системи аудиту, зміцнення його статусу і зростання значущості в умовах євроінтеграції. Подальший розвиток аудиту в Україні обумовлений значними змінами в економіці країни, її ринковим спрямуванням й необхідністю незалежного об'єктивного контролю діяльності підприємств недержавної форми власності та професійного підтвердження достовірності звітності, яка надається користувачам. Незалежний аудит як спосіб підтвердження даних фінансової звітності потрібний не лише підприємству, але й потенційним інвесторам, постачальникам, кредиторам, акціонерам, суспільству в цілому, тому питання розвитку аудиторської діяльності в Україні сьогодні є досить актуальними, особливо в аспекті розгляду проблем та тенденцій його діяльності.

Український ринок аудиторських послуг поступово зростає, змінюється сутність та напрями, спектр аудиторських робіт, що підтверджує необхідність подальших розробок теорії, методології та регулювання й організації аудиту. Аудит та компанії, які надають послуги аудиту виступають важливими суб'єктами економічних відносин в країні та мають роль гаранту незалежності оцінки фінансового стану та коректності фінансової звітності підприємства. В Україні спостерігається тенденція до розширення ринку аудиту, це зумовлене введенням нових обов'язкових перевірок фінансової звітності для всіх великих підприємств, попит на аудит від незалежних світових компаній, а саме «Великої четвірки», від закордонних партнерів та фондів, які інвестують в країну та хочуть бути впевнені, про стан їх інвестицій. Також зростають доходи аудиторських фірм та конкуренція на ринку, через збільшення можливостей для компаній. Зокрема, потрібно зауважити, що аудиторські компанії, зазвичай, виступають в ролі багатопрофільних компаній, які надають великий спектр професійних фінансових послуг, таких як консультації щодо податків, юридичних справ, трансферного ціноутворення та бухгалтерського обліку. Аудиторські компанії зазвичай можуть надавати супутні послуги, якщо це не суперечить політикам незалежності.

Зосередимо увагу на тенденціях, які склалися в аудиторській діяльності України. Відносно новою послугою, яку надають аудиторські фірми потенційним інвесторам, є Due Diligence, що являє собою процедуру всебічного дослідження діяльності та бізнесу підприємства, його фінансового стану, ефективності діяльності, менеджменту, зовнішніх зв'язків, контрагентів та партнерів, потенціалу, динаміки й історії розвитку та конкуруючої позиції на ринку, підтвердження достовірності ведення обліку та звітності. Проведення такої процедури дає можливість реально оцінити ситуацію та наявність проблем в справах підприємства з метою уникнення помилок при укладанні угоди, зменшити ризик появи непередбачуваних обставин, які можуть виникнути в умовах реалізації угоди, а також переконатись, що всі ризики, пов'язані з придбанням чи злиттям не тільки не загрожують діяльності компанії, а й таке придбання принесе користь [1, с. 19-20].

Поширеним видом послуг є аутсорсинг бухгалтерських послуг, який увійшов в ділову практику бізнесу. На сьогодні послугою, яку варто розвивати, є аутсорсинг з внутрішнього

аудиту. Цей вид послуг можна розглядати як одну з послуг фінансового аутсорсингу, під яким зазвичай розуміють передачу сторонній фірмі будь-яких функцій, здійснення яких потребує прийняття рішень у галузі фінансів та оподаткування [2, с. 41].

Останнім часом аудиторські фірми надають також консалтингові послуги, тобто розгляд завдань у сфері бухгалтерського, податкового й господарського законодавства з наступною розробкою й пропозицією їх практичного вирішення. Поширеними є послуги інвестиційного консалтингу – способи залучення іноземних інвестицій шляхом виведення підприємств на міжнародний ринок з подальшим фінансуванням у формі додаткових емісій їх акцій, а також стратегічного консалтингу – розробка стратегії підприємства та вироблення процедур, що забезпечують оптимальне впровадження такої стратегії. Дана послуга дозволяє помітно поліпшити якісний рівень менеджменту підприємства та її інвестиційну привабливість.

Отже, аудиторські фірми все більше уваги починають приділяти іншим видам послуг, забезпечені підвищеним попитом з боку клієнтів, що в подальшому створить підґрунтя для більш тісної і плідної співпраці в традиційній сфері аудиту. Розширення видів послуг, які надають аудиторські фірми, з однієї сторони є прагненням утримати клієнтів, знаходячи альтернативні джерела доходів, а з іншої сторони – висока динаміка розвитку аудиторських послуг створює проблеми просування їх на ринку.

Однак виявлено проблеми щодо розвитку аудиторської діяльності в Україні. Розвиток ринку аудиту зумовлює потребу у високопрофесійних кадрах, які матимуть навички складання фінансової звітності не тільки за національними стандартами, але й за міжнародними. Звичайно, таких відмінностей не дуже багато, але вони не стають менш суттєвими від цього. Оскільки нестабільна ситуація в країні зумовлює велику кількість міграції професійних кадрів, існує нестача таких кадрів в Україні. Також нестабільна ситуація підвищує ризики та зменшує точність аудиторського висновку. Це відображається у тому, що один із пунктів аудиторського висновку, це думка про стабільну роботу підприємства у наступні роки, але дати його, зазвичай, не так просто. Також постійна зміна податкового законодавства, змушує постійно тримати руку на пульсі, а інколи залучати вузько спеціалізованих працівників у сфері оподаткування для вирахування достовірних цифр фінансової звітності.

Проблема недовіри до аудитора, в тому числі до якості наданих послуг та формування ціни, впливає на кількість клієнтів аудиторських фірм. Єдиної системи розрахунку вартості послуг аудиторської фірми в Україні не існує, тому аудитори часто застосовують, власну систему формування ціни [3, с. 324-326].

Можна підсумувати, що незважаючи на проблеми аудиторської діяльності в Україні, існують значні шляхи для розвитку. Вони подаються у наданні супутніх послуг аудиторськими компаніями, розширення ринку для аудиту шляхом впровадження проведення обов'язкового аудиту на законодавчому рівні, інтеграції з Європейським союзом та зростання попиту на якісні послуги аудиту, розвиток економіки країни та розширення кількості споживачів фінансової звітності та нагальна потреба у її незалежній оцінці.

1. Дорош Н.І. Розвиток аудиторської діяльності в Україні в умовах євроінтеграційних процесів. *Економіка*. 2015. № 10 (175). С.17-23.

2. Білоцерківський О.В., Чудновець Ю.Ю. Аналіз можливостей використання фінансового аутсорсингу на підприємствах України. *Економіка та управління підприємствами машинобудівної галузі: проблеми теорії та практики*. 2010. № 1 (9). С. 39-49.

3. Соболев В.М., Слюніна Т.Л., Розіт Т.В. Основні проблеми та перспективи розвитку аудиту в Україні. *Бізнес інформ*. 2013. № 11. С. 324-328.